

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ivsti Baronii Veteracastrensis SS. Th. Et I. V. D.
III[ustrissi]mo Arch[iepisco]po Moguntino à Consilijs.
Epistolarvm Sacrarvm Ad Pontificem Max. Et Amplissimos
Cardinales &c. Libri VI**

Baronius, Justus

Mogvntiae, 1605

Epistola XIX. Nicolavs Serarivs Societat. Iesu Presbyter Danieli Tossano
Acad. Heidelb. Professori.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70614](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70614)

EPISTOLA XIX.

NICOLAUS SERARIUS SOCIETAT. IESU PRESBYTER

DANIELI TOSSANO ACAD. Heidelberg. Professori

DE alienis abs te resignatis litteris tria mihi, D. Tossane, narras. Primum te illas accepisse solumque legisse: deinde, cum D. Iusti Baronij manum ignorares; illas D. Pareo monstrasse: postridie tandem totum Magistratui fasciculum obtulisse. Ac in primo quidem posset aliquis tibi, apertas fuisse astruente, dicere: Heus mi D. Tossane, ut hoc probas? Ecce alienas fateris te litteras accepisse: clam, praesente conscioque nullo, primum legisse. Quomodo abs te non apertas fuisse doces? Quomodo veri videatur simile, ad te ignotum ab ignoto, ut ais, illas missas? cur ad ipsum non potius Magistratum recta ille misisset? Quantus hic dolis & iniurijs campus? Alienas quilibet intercipere litteras poterit, easque pro animo sui lubitu resignare ac legere: postea vero caulari, a quodam que nesciret. sibi aut datas aut missas. Tota tua haec defensio ex eo vno pendet, ut tibi soli illud absq; teste, absq; veri vlla similitudine aut argumento asseueranti credatur. An² Pythagoram te aut Aristidem vis

Debuerat hac Epistola secundum huius libri locum tenero. Sed ex quodam incommodo huc ad finem reiecta est.

a Hiis enim iniuratis creditum. Cic. 3. offic. Et orat. pro Sextio. Plutarch in Aristid.

existimemus? At multi ne iurato quidem credant. Ego tamen summo tecum iure nõ agam. Contentionis nolo funiculum trahere. Patiar mihi persuaderi, hominẽ quẽdam ignotum, ex ignotis *Lotharingiæ Burgundinũq;* finibus, ad te ignotũ, ob ignotam causam, ex ignota occasione (hæc omnia significas) illas iam solutas & reclusas destinasse litteras: in alio etiam (quia hoc vnum sanctè affirmas) earundem calumniosè miniatarũ, & ad *Ren^{um} Nostrum* missarum culpã hæret tibi assentiar. Sed quia è

b Tob. 4. 16. ^b *Tobia* negans nuper præceptum attuli, nõ possum, quin (scis autem inter ista quantum discriminis) de aiente, quod apud *S. Math 7. 12.* *Matthæum* est, paululum colloquar. ^c *Omnia quæcumq; vultis ut faciant vobis homines, & vos facite illis.* Abs te petieram, litterarum mihi vel *R. dis^o & Illust^{is} Cardinali Baronio* exemplar mitti. Cum id primus accepisses, idemque alijs tradidisses, nonne id mihi te præstare consentaneum fuit, vt mea saltem causa repeteres? Nonne ab alio tantulum tibi vel pro iniuria compensationis, vel exigui certè officij concedi velles? Et cum in alios aliquos totam illam odiosissimę miniationis culpam cõtulisses, nonne hoc vel amicis vel maioribus tuis iam debebas, vt tanta data occasione, tanta pœne flagitante causa, eos paululum excusa-

res:

res: aliquam, vel aliquo duntaxat modo probabilem calumniarum illarum rationē obtenderes? Quid? summo doctissimoque *Baronio*, grauitime à vobis læso, nonne vel vno saltē verbulo facere aliquid satis æquissimum fuit: sed quibus sola saluti fides, ijs vt video parum præcepta curæ. Hisce quæ causa postulabat omnia, omninò præteritis in alia quælibet incurfas, & quidem adeò temerè ac impotenter, vt licet ^d *altum* *premas corde dolorem*, iramq; admodum dissimules, te tamen appareat mordere ac nocere, nisi esses edentulus, & *vana sine viribus ira*; optare. Me petis, Societatem nostrā admordes, Pontifici maledicis, in *D. Iustū Baronium* arietas, & quia contra ipsius rationis ordinem agis hæc, adeò in Epistola tua ordo nullus est, vt vix cum cœpisses, iam vel æstu, vel æstro abreptus, in societatem digredereris, in ipsoque pœne principio scriberes: *Sed ad rem*. De omnibus verò istis tacerem, teque silentio solo vlsiscerer, nisi quo tuas accepi, me dies moneret, vt aliquam te ipsum colligendi corrigendique occasionem tibi darem. Video enim te in vitijs quibusdam non paruis, quæ quia *Predicantibus* ferè omnibus communia sunt, minus aduertis, inueterasse; in summa temerè de alijs iudicandi & pronunciandi licentia, in fœda pessimè optima quæq; inter

*d Virgil. e.
Aeneid.*

pretandi consuetudine: in egregia Catholicorum dogmatum inscitia: in audaci quidlibet de quolibet, quem oderis, effutiendi proteruia.

Meam dicis Epistolam *verbofam*; credo, quia verborum, quæ alienarum litterarum resignationis crimen perstringerent, plus quam libenter audiret reus, habebant, cum verba essent neque rerum, neq; argumentorum inania. Qui scitent viceribus, ea vel citissima tantum manu, vel potius omninò non tangi vellent. Iustum circumuenire cur velint impij, hanc in *Sapientia* causam dant. ^{9 Sap. 2. 13.} *Quoniam inutilis est nobis, & contrarius est operibus nostris, & impropere nobis peccata legis, & diffamat in nos peccata discipline nostre. Plenam addis contradictionibus, an quod tibi, an quod mihi contradico? forte istud vis. Nam cum in Epistolæ vestibulo professum me breuitatem dicas, longiculus tibi videor. At breuiter toto de argumento agere velle me, non dixi: sed paucis exponere, cui ego ad te ignotus, ad Calvinianum Catholicus, ad Superintendentem Iesuita scriberem. Et verò quod promisi, reapse præstiti. Nam causam ilico subiunxi. Eandem Epistolam ais habere nihil, præter plenas à pãgã scoppticarum vellicationum, & inanem ostentationem multiplicis lectionis. Quid habeat illa, qui legit, videt, omninoque volui alienarum*

narum

narum litterarum interceptores, resignatores, & criminatores vellicare, vel ipsum potius id faciendi facinus euellere. Non hoc oportet? Non faciendi causa mihi iustissima? Vobis licet, quod vultis facere, & quod non vultis, nemini licet dicere? ^f *Qui ait S. fln Psal. 90*
 Augustinus modo tonare volunt, postea ful- ^{exp. 1.}
 minantur. De ostentatione verò ^g *tu quis es, g Rom. 14.*
 qui iudicas alienum seruum? At multiplex in ^{4.}
 Epistola lectio est. Multò certè quam vellent alij te doctiores, minor. Sed sit, quia ita tibi videtur; aliqua: num quidquid eruditum, variaque doctrina tinctum, id ab ostentatione? Cordium certè coniector, & iudex nimium quàm audax & ineptus es. Neque te, tantum in Academia illa Regem, & apud non illiteratos homines, loqui ac statuere decebat, vnde à bonorum auctorum lectione abstereretur iuuentus, ne si fortassis legeret, ijsque vteretur, ostentationis abs te damnaretur. ^h *Eliabum illum mihi refers, h 1. Reg. 17.*
 qui simplicis candidique pectoris *Dauidi* ^{28.}
 opprobrabat: *Ego noui superbiam tuam, & nequitiam cordis tui*: Aut vero illos potius, qui innocentia ipsi se quasi nimium ostentanti dicebant; ⁱ *Quem teipsum facis? Apud* ^{s Ioan. 8. 53}
^k *Quintilianum* Iuuenis quidam erga pa- ^{k In Declam.}
 trem patriamque pius, *Tuli ait (Deos restor)*
in aciem, tuli non virium iactationem, non glorie cupiditatem, sed ut patria prestaret ali-

quid utilitas mei, ut hunc mihi deploratum spiritum, hoc destinatum damnatumq; corpus publicarum utilitatum usque absumeret. Ego verò in omne contra hæreticos, criminatores, veritatisq; hostes certamen affero, non ingenij, aut lectionis, quam perexiguam sentio, iactationem: non inanis propriaq; alicuius gloriolæ desiderium, sed ut innocentiae ac veritati seruiant, quæ in me sunt omnia: ut si quid mihi audiendo & legendo doctrinæ collectum, id etsi perexile, totum in Dei gloriam, Ecclesiæque defensionem & ornamentum conferatur. Ille, ille mihi semper propositus, qui licet ut ostentabundus à Iudæis accusaretur, verè tamen clamabat: *Ego non quero gloriã meã, & si ego glorifico me ipsum, gloria mea nihil est.* Illam tantum in me ostentationem cupio, quam & cupit S. Paulus dicens. *Cupimus unumquẽque vestrum eandem ostentare sollicitudinem ad expletionem spei usq; in finem.* E falso tamen improboque tuo isto iudicio, ut à re, qua cares in risum, per quem euadas, solueremur, exclamas, *Vah!* Tres in scriptura sunt, qui spirituosa hac exclamatione vtuntur. Est in *Iob* libro pugnax & sternax equus: est apud *Isaiam*, è Deorum suorum ligno se calcians idololatra: est apud *Evangelistas*, Iudæorũ, qui crucifixum Dominum irridebant, multitudo. Istos videlicet
 vetulus

I. Iam. 8. 50.

54.

*m Hebr. 6.
11.*

n Iob 39. 28.

*o Isai. 44
16.*

*p Matth. 27
40.*

Marc. 15. 29

vetulus fannio imitari iam voluisti, aut potius horum extremos tantum. Vilitatum enim vobis, vt *Iudæ ac Iudæorum* facta verbaque imitemini libenter. E vestris non ita pridem cum essent hic aliqui, & nostra in æde, impensarum in Dei cultum aliquid vidissent, ilico ijs in ore fuit *Iudæ* illud, ^{9 vt 9 *March. 26*}
*quid perditio hæc? & tu mihi modo cum Iudæorum vobis prodis? Adeo in vestris scholarum templorumque suggestis vos fannis & irrisionibus assuefacitis, vt in rebus etiam serijs nugari, aliosq; ludere præclarum putetis. Vbi nos in Psalmo primo, cum Septuaginta priscis interpretibus legimus, ^{1 Beati *Psal. 1.1.*}
*rum, qui in Cathedra pestilentia non sedit: Vos in Latinis, Germanicis, Gallicisq; psalmis vestris libenter canitis, qui in derisorum confessa non sedit. Neq; si nouitatis vestrum abesset cacoëthes, reprehendo, cum & Hebræa vox ferre id possit: neque in sensu dissensio sit, sed illud hinc iam colligo, nimum diu in isto vel pestilentia vel irrisorum Cathedra te hæctenus sedisse. ^{9 Homo, ait *Eccl. 23.19*}
*clesiasticus, assuetus in verbis impropertij, in omnibus diebus suis non erudietur. Et paulò ante. ^{1 Indisciplinata loquela nõ assuescat os tuum. *Eccl. 23.17*}
um. Est enim in illa verbum peccati. Miri estis homines. Si paulò scribimus familiarius, imperitiam vocatis: si paulo accuratius, ostentationem. Vobis quid faciemus? Quo-
 T s modo***

modo loquemur? Apud vos verum illud
 Catonis; *De frumento utrinde iram, utrinde
 factiones tibi pares.* Et quod noster ait Salo-
 mon, ^{2.} *vir sapiens, si cum stulto contendere,
 sine irascatur, sine rideat, non inueniet requi-
 em.* Est verò quædam valde inepta & pueri-
 lis ostentatio, in sermonem, vel scriptionem,
 Græca vel Hebræa vocabula, sine causa, si-
 ne vlla gratia, vi aut significantia maiore,
 tantum vt Græculus quis aut Hebræolus
 videatur, ingerere. Vobis autem ea pænè
 omnibus adedò familiaris & domestica est,
 vt si quis vos alioqui non norit, hæc inter-
 noscendi nota iam certissima bellissimaq;
 passim habeatur. Respice te, mi *D. Tossane.*
 Senex iam es; verbosam ad me non vis vi-
 deri Epistolam scribere, & tamen è praua
 inolita iam cõuetudine non potuisti, quin
 currus, carrucæ, & plaustra tibi cum suppe-
 terent, *ἀμαξίας* obtruderes & cum *Siloea*
 quarum meminisse velles, *Schilobe* scribe-
 res. Non possum hic te, si liberet, meritissi-
 mo irridere, aduncoque naso tuum tibi sar-
 casmum regerere? *vah, quis in Predicante
 tantos Græca, Hebraicæq; lingua thesauros re-
 conditos fuisse vnquam putasset?* Sed sannas
 istas non vsurpem sanus. Sæpe in istis habet
 locum, quod Atheniensi Parrhesiastæ dixit
 apud Senecam Philippus Macedo: ^{2.} *Multo
 sunt superbiores, qui ista dicunt, quam qui im-
 punè*

*æ Seneca lib.
 3. de ira. ca.
 28.*

punè dicta audiunt. Sed illud ex te quæro, cur ad eò Hebraismi tui ostentatio præceptis & immodica sit, ut ipsis etiam Domini Evangelistis te anteponas, illosque quodammodo corrigas? Istam enim *Silos* vocem cū scriberent, & quidem sæpius, nunquam ut tu *Schilobam* *χιλω* *ἀμ*, sed semper, ut nos, leniter *σιλωάμ* dixerunt ¹ S. Lucas, & ² S. Iohannes. Nimirum illo vos delectamini plane pueriliter, qui

^a *Chōmoda* dicebat, si quando commoda vellet

Dicere, & insidias Arrius hinsidias.

Et magnam ingentis cuiusdam & inaudita sapientiæ apud imperitos famam colligitis, cum in concionibus à vobis citantur *Ieschabahu*, vel *Ieschahia*, *Iirmeiah*, *Iechezkel*, qui à nobis & simplicioribus Evangelistis, sacrisq; doctoribus *Isaias*, *Ieremias*, *Ezechiel* nominantur. Sic non tam ridebam, quam in cordis mei profundo ingemiscebam, cum te isthic in S. Spiritu, nouo vanoque spiritu, grandi voce identidem *Iehouach Iehouach* intonantem audirem. Quis enim Evangelistarū, quis Apostolorum, quis veterum Patrum, Græcorum aut Latinorum, quæ in Occidentis Orientisue partibus Ecclesia, ita vnquam Deum publicè aut priuatim vocauit? O heretica-

¹ Luca 13.

4.

² Iohan. 9.

7. & 11.

^a Catull. E. pig 82.

^b Matth. 3.

3. & 4. 14.

& 8. 17. &

12. 17.

& 13. 14.

Marc. 1. 2.

& 7. 6.

Luc. 3. 4. &

4. 17.

Iohan. 1. 23.

& 12. 39.

Act. 8. 30.

& 28. 25.

Rom. 9. 27.

& 10. 16. 65.

& 15. 12.

ticarum vanitatū bullas! ô iactantias? Non
 legistis de huiuscemodi rebus quid Hebrai-
 cæ, Græcæq; linguæ scientissimi iam ante
 tot secula scripserunt, & monuerunt: *Io-*
sephus, Origenes, D. Hieronymus! sed profe-
 et *Timoth.* ctò vt ipsas hæreses: ita & *profanas istas vo-*
 6. 20. *cum nouitates*, quas detestatur Apostolus:
 vna gignit & proculdit superbia, inanisque
 apud rude vulgus ostentatio, prout à veri-
 tate ipsa coactus sub suarum in Priorem ad
 Timotheum Epistolam Annotationum fi-
 nem contra se, suosq; omnes agnoscit *d Be-*
Za: ob eundem Iehouam à *Genebrardo* in
 Psalmos flagro pulsatus iustissimo.

ad 1. Tim.
6.
e Genebr in
Princ. ad
Lect.

Sed quos Societati nostræ dentes infige-
 re connitaris videamus. *Eius, ais, fastum pa-*
rum a quo ferre Predicadores. Et hic rursus te
 in illorum intimas animas penetras, eosque
 fastum nostrum iniquè ferre iniquus Iudex
 iudicas. Vnde enim hoc tibi? An quia illos
 nobiscum disputare audis? quasi citra mu-
 tuum contemptum, intra eandem Eccle-
 siam, cum charitate, acres & disputatores
 & veritatis indagatores nulli esse queant.
 Si aut *contra Iulianum*, aut *Confessionum S.*
Augustini libros legisses, aliud vtiq; senti-
 res. Certè aliter vobiscum, aliter cum Ca-
 tholicis disputationē nobis instituendam,
 ita idē summus in ista parte vir alibi bre-
 uiter docuit; *cum istis indoctis blasphemato-*
ribus

ribus sacrarum litterarum (id est cum hære-
 ticis) non ea rationum subtilitate agendum est,
 qua ista querenda sunt, & inter pacificos Dei
 filios disputanda. Pergis: *consectari* nostros ho-
 mines *verborum phaleras & ampullas*. Iam
 supra respondi: & vobis hoc in oculis su-
 des, quod nihil in vobis aut eloquentiæ aut
 doctrinæ admiremur: neq; ij simus, quo-
 rum, uti velleris, in scitiam & barbariem, ve-
 stro cum ¹ *Frischlino*, ridere possitis. Addis,
eosdem, dum in thesi versantur, esse disertos:
eum ad hypothesein veniendum, fluctuantes at-
que inermes. At cum meas abs te litteras vio-
 latas questus sum, cum graue hoc scelus o-
 stendi, nonne hypothesis erat? Et tamen su-
 pra me nequaquam inermem fatebare,
 quin ad animi vsque tui dolorem, & inuidi-
 am non paruum, multiplici lectione, quod
 mihi tamen haud sumo, instructum & ob-
 armatum. Cum tu contra rerum omnium
 adeò nudus & expers sis, ut nisi à me S. Au-
 gustini sententiolam mutuatus esses, ne sti-
 pulæ quidem aliquid in pharetra tua fui-
 set. Nos autem *Tobia peculiariter delectari*
nuperrimè Ratisbona cognouisti. E⁸ Triden-
tino Concilio, è^h Bellarmino, ex aliis cogno-
 scere, si paulò esses diligentior, citius potu-
 isti, & sane delectamur. De hoc enim libro
 nobis diuinit⁹ dato, & per Ecclesiam Chri-
 sti sponsam ¹ *veritatis columnam*, omnium,
 qui

*f In Prisci-
 an. Vapuh*

*2 Sc⁸. 4
 h lib. 1. de
 verb. Dei
 cap. 16*

*1. Tim. 3.
 15.*

Psal. 118.
14. 54.

1. Annos. in
Tobiam.

in Apocal.
9. 11.

qui salutis æternæ cupidi, matrem & magistram, proposito, cum propheta canit nostrum quilibet. * *In via testimoniorum tuorum delectatus sum, sicut in omnibus divitiis, & cantabiles mihi erant iustificationes tuae, in loco peregrinationis meae.* Nam quid nesciamus? An quia magicum vester dicit ¹ *Iunius*, & tanquam è Tripode Apollo, modo ab audaculis Hebraea exempla scripta spōdet, modo eius consarcinatorem rhapsodum *Iudæum* censer? Laudavit hæc quidem nuper tanquam magna & admiranda oracula, in suo de principiis libro *Sibrandus* vester *Lubbertus*: sed nobis Apollo hic ^m *Apollyon* est, sine ratione, sine argumento, quod ipsi libet fingens, audacterq; mentiens, prout monstrarem, nisi quidquid ad veritatem facit, tibi esset verbosius. Maximè cum *Lacon* tantus sis, vt cum posses totum nobis *Arnaldum* obiicere, nolueris. Lepidè. Quæstio est de literis ad te nihil spectantibus: abs te tamen acceptis & resolutis: & tu *Arnaldum* non vis obiicere? Si obiiceres, quam quæso ad Hypothesin istam aptè miserum illum traheres? imò quàm aptè illius iam vel minimam iniicis mentionem? Mirum te nolle etiam obiicere *Lyserum*, *Lermæum*, *Lapidem* vestrū, aut verò quicquid in *Vatinium* dixit *Cicero*, in *Ibin* *Ovidius*. Tantidem omnia. Tibi vero non possem reponere

nere

nere doctissimumⁿ *Stewartium*, litteratissi- ^{n Apol. pro}
 mum *Gretserum*, omnes innocentia, mo- ^{Socitas.}
 destia ac veritatis, qui ubiq; sunt; patronos?
 Obscurè de mum *de struentibus vite Regum*
 & *Reginarum insidias* loqueris, quos Calui-
 nianos intelligeret, quisquis *Gallia* histori-
 as & coniurationes, aut verò nobilissimæ
 hodierni *Scotorum* Regis matris tristissi-
 mum funus legit. Alios tamen, si te benè a-
 spicio, respicis & sanè forent illi ter qua-
 terq; miseri, si certius, constantius, & verius
 calumnias istas non repellerent, quam tu
 epistolarum non tuarum effractionis cri-
 men.

Ad Pontificem dilaberis, à quo *de crimi-*
nibus omnibus dispensari solet. Magna in *Pre-*
dicantibus esse solet Theologicarum rerum
 inscitia: magna maledicendæ petulantia. Tu
 verò quia inter illos, inter vrticas spina, ex-
 cellis, videris dare operam, ne in paucis ver-
 bis te indoctior & maledicentior quilibet
 sit. In peccatorum minimo dispensare Pon-
 tificem vllum posse num dicimus? Nescis,
 nescis tantus^o *Magister in Israel*, quid *absol-* ^{o loban 3.}
utionem inter & *dispensationem* interlit, & ^{ro.}
 istiusmodi tamè maledicta, in scholis & tē-
 plis, axiomata quasi certissima ore plusquā
 sesquipedali venditatis. Quod verò vel di-
 pensandi, vt vocas, vel absoluendi vobis
 potestatem non arrogatis, laudarem, nisi
 hoc

hoc ipsum arrogantissimè diceret. Testi-
quidem, tuosq; Pontifici eo ipso præfers, e-
umq; videri vis id sibi ius arroganter vindicasse. At quemadmodum de Apostolo^p in eo, quo pœnitentiam tuetur libro Sanctus dixit Ambrosius, *vindicavit acceptum non usurpavit indebitum*. Vestrum enim omnium ingratis omnibus in S. Petro ei dictum; ⁹ *Tibi dabo claves regni calorum, & quacumq; ligaueris super terram, erunt ligata & in cœlo, & quacumq; solueris super terram, erunt soluta & in cœlis*. Est tamen, ne bonorum vestrorum quidquam dissimulem, aliqua vestra laus, quod eandem vobis potestatem non arrogetis. Nam facitis quod vos decet. Absq; siquidè omni dispensatione, imò generatim & propriè vt dicam, *absq; omni baptismo, pœnitentia, Sacramento, Peccatorum omnium veniam, diuinam gratiam, cœlestem hereditatem vobis parentum vestrorum semen*, vestraque tandem ad omnia omnipotens & omnifex sola fides tribuit. Deinde vt verissimè libro, quem paulo ante attigi, eodem idem S. scripsit Ambrosius; ¹ *Non habent Petri hereditatem, qui Petri fidem non habent, quam impia diuisione discerpunt*. Et rursus; *Certum est, ait Ecclesia vtrumq; istud (soluere ac ligare) licere: hæresi vtrumq; non licere. Ius enim hoc solis permissum sacerdotibus est. Rectè igitur hoc*

p S. Amb.
lib. 1. de pœ-
nit. cap. 6.

9 Matth.
16. 18.

v Amb. lib.
1. de Pœnit.
cap. 2.

hoc Ecclesia vindicat, qua veros sacerdotes habet: hæresis vindicare non potest, qua sacerdotes veros non habet. Non vindicando autem, ipsa de se pronunciat, quod cum sacerdotes non habeat, ius sibi vindicare non debeat sacerdotale. Atque hæc in laudem vestram S. Pater. Quam ex eo etiam quod narras, vos in iis, qui ad vos à nobis transeunt, admittendis tam faciles non esse; augerem libenter, si verum id esset. Qui enim (iam præsertim cum mustum vestrum deferbuit, palamque factum apparet cuiusmodi vitis vestra botros, & qualé, ut ille vocabat, terra sanguinem proferat) ad vos à nobis transit, nisi per paucos quidam aut excucullati monachi & monachæ, aut alii nescio qui, quos carnis libido, animi vertigo, scelerumq; variorum infamia eijcit? Et quæ vestra in hisce admittendis seueritas, nisi ut Hymenæas quàm citissimè faces apparent, nullis ad scelerum expiationem lachrymis, nullo gemitu, nullo ieiunio, nullis dignis pœnitentiæ fructibus opus esse, verbo reque ipsa profiteantur? Egregiam vero laudem. Sed diues est Papa. Est. Et vos libentissimi esse velletis: sed vel non estis, vel non tam, quam velletis. Sane in re vestra quoquo modo augenda studii & operæ nihil prætermittitis: & auri argenteique, facti & infecti, æquo plus corraserunt Schmidelinus, Kamnicus, alii: qui à

*S. Androny-
des apud
Plin. lib. 14.
cap. 5.*

Admon.
de reb. Con-
cord. cap. 12.
p. 441 451.
453.

Neostadiensi Anticoncordia vestra, Theolo-
gi eam ob causam aurei nūcupantur. Quia
(inquit illa) Illustrissimis Principibus fumos
vendunt, neque ad salutem Ecclesie, sed ad su-
as privatas cupiditates perficiendas tendunt.
In primo noui Euangelii vestri feruore a-
biit è summis & præcipuis Euangelistis in
Daniam vnus, Joh. Bugenhagius Pomera-
nus. Sparfit ille quantum potuit, iucundi &
tam ipsa nouitate quam variarum rerum
carni gratissimarum licentia plausibilis do-
gmatis semen. Sed ita, vt sibi ipsi messim fa-
ceret simul auream. Nam Wittebergam
cum reuertetetur;

Vix è conspectu Danica telluris in altum
Vela dabat lætus.

Surinus in
Comment.
An. 1532.

Et mirè sibi gaudebat, suoque mar supio
gratulabatur dicens: *Habeas meum, o Da-
nia Euangelium: ego aurum tuum habeo.* Isti
omnes tamen conatu adhuc votoque suo
longè minus conflarunt. Hinc illæ lachry-
mæ, illæ contra Papæ opulentiam com-
murmurationes, nam

Horat. li.
1. Epist. 2. ad
Loll.
Isai 49.
23.

Inuidus alterius rebus inacrèscit opimis.
Habet diuitias Pontifex, quia scilicet
vates non vanus Isaias, qui præcinuit, *Et
erunt reges nutritij tui, & reginae nutrices tua.
Vultu in terra demisso adorabunt te: & pul-
uerem pedum tuorum lingent.* Verum non est
Ecclesie caput idem Pontifex, quia Dominus

IESVS

IESVS *unicus servator, & caput corporis sui*.
 Sed ô bone, nonne multi in scripturis san-
 ctis *Servatores & Salvatores* vocantur? Le-
 ge *Judicum* librum, ^a *Sanctiq; Jacobi Epistola*,
 quæ ^b *Luthero* quidem *straminea*, sed vo-
 bis *Caluini*anis & rectè, *Apostolica*, extre-
 mum. Quemadmodum ergo hi aliquo,
 quamuis longè inferiore, quam Dominus
 noster IESVS modo *Salvatores* appellantur:
 ita & *Caput*, *Pötifex*, *Rex* & tot in bello *ca-*
pitanei. Quid *Angliæ Regina*? Nonne plu-
 rimorum vestrorum calculo, *Ecclesiæ An-*
glicanæ caput? Audio & quidem ab Nobili
 & hæretico Anglo, aliquätulum aliquando
 tergiuersatum *Wittakerum*, vestrum: sed
 magno suo incômodo, quod tamen, si cum
 Catholicis Catholicè dixisset, æterna illi
 afferre commoda potuisset.

De *D. Iusto Baronio* expectas? verum tua
 is mendacia & calumnias tibi ^c *suas ad te lit-*
teris iam ostendit. Nam cum tuam accipe-
 rem *Apologeticam Epistolam*, me fortè for-
 tuna in valetudinario inualetudo quædam
 tenebat. Ei legendam misi. Legit statim, &
 confutavit. Erat autem *dies conuersionis S.*
Pauli, qui fecit, vt in *Societatem Iesu*, in quã
 in *baptismo* palam vt ais, *transieras*, & è qua
 per hæresin postea discessisti, reditum tibi
 vera cum animi tui conuersione optarem.
 Non est sponsi socius, qui sponsam odit, nõ

^a *Judic 3.*

^a *Jacob. 5.*

^{20.}

^b *Luth. præ-*

fat. in Epist.

S. Jacob.

^c *vide sup.*

lib. 3. Epist.

d. I. Iohan. 1.
6.

est in Christi societate, qui se ab eius Ecclesia distraxit. ^d Si dixerimus, ait S. Iohannes, quoniam societatem habemus cum eo, & in tenebris ambulamus, mentimur, & veritatem non facimus. Duo tamen in ista, quam tibi arrogas, societate mihi dubia. Vnum quod

ei. Cor. 1. 9.

à socijs etiam te tuis dissocias. Illi, apud ^e Apostolum, non in societatem IESU Christianos omnes vocatos volunt, sed veteris nostri contempto interprete, in communionem. Ita enim Calvinus, Beza, Piscator, Tremellius, Iuniusq; vester. Alterum, quod in eam societatem te in baptismo transiisse dicas. Hoc enim, etsi cum Catholicis verum statuo, vestrae tamen haereseos principijs parum congruit. Qui enim alio transit, ibi antequam transiret, non erat. Sed ex vestro dogmate, ante baptismum in Christi societate iam eras. Qui enim è Christianorum, vel Christiani vnus semine nascuntur, ij etiam, antequam per Baptisma regenerentur, vestra imputatiua sanctitate sancti sunt, aeternaeque hereditatis participes. Dices; adverbium palam, ad eò te apposuisse. Agnosco. Neq; particularum istiusmodi vis parua, sed etiam priusquam baptismo initiare, palam in Christi foedere & societate iam (e vestra quidem sententia) eras. Nam nonne pater, materque tua palam Christiani erant? Nonne palam constabat omnib; è semine Christiano natum te? Qui ante baptismum igitur in Christo palam eras, in

illius societatem per baptismum palā haud
 transijsti, nisi è *Turcis* forte, *Gentilibus* aut
Iudeis prodijsti. Huius tamen dogmatis
 coruiq; vestri malum si nescis; ouum exti-
 tit ille, propter quem tibi me notum scri-
 bis, hæreticus *Paccius Filidinus*. Conuerte-
 re igitur, mi *D. Tossane*, conuerrere ad illam,
 quam turpiter deleruisti, licenterq; hæte-
 nus docendo & concionando, quantum in
 te fuit, lacerasti Christianam Catholicam-
 que societatem. Tua iam deuexa ætas. Ni-
 ocysimè redeas, in æternum à Christi lesu
 beatorumq; omnium cætu diuulsus & ex-
 turbatus, illis ob animi tui duritiem & per-
 tinaciam miser consociabere, quibus san-
 ctæ illius societatis auctor, dux & caput di-
 cet: *Discedite à me maledicti in ignem æter-
 num, qui paratus est diabolo & Angelis eius.*
 Quod in tuarum extremo addebas de hu- *f. Matth. 25.*
 manitate, quàm modestè pœneque necessa- *41.*
 rio, vt ab ista in alienas sarcinas inhumani-
 tate auocareris, proposueram, hoc vnum
 inter nos certamen semper esse opto, vt
 quemadmodum noster monet Apostolus,
 & *consideremus inuicem in prouocationem cha-
 ritatis, & bonorum operum.* Vale, sed si sapis,
 animo magis quàm corpore. Mogunt. Ca- *g. Heb. 10. 24*
 lend. Februar. M. DCII.

LIBRI TERTII EPISTOLARVM
 FINIS.

IV-